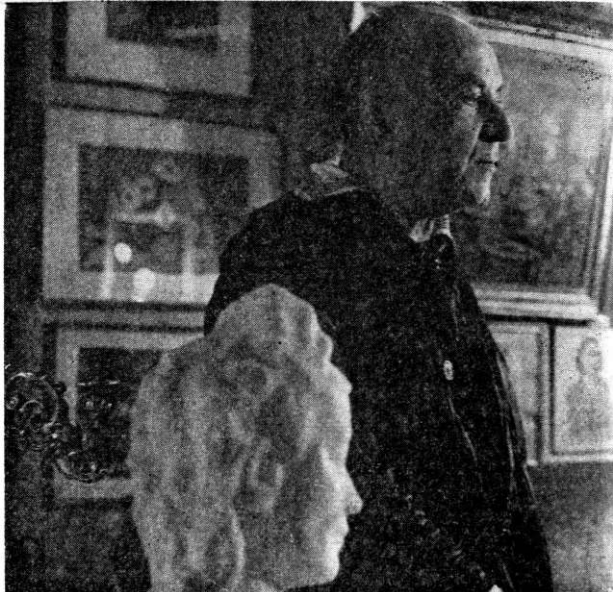

VICTOR EFTIMIU

la a 81-a
aniversare

Sărbătoarea națională de 24 Ianuarie e dublată, pentru oamenii literaturii și teatrului, de o sărbătoare numai a lor, de familie: aniversarea zilei de naștere a lui Victor Eftimiu, — anul acesta, cea de a optzecișuina.

Sărbătoare de familie? Sărbătoare numai a oamenilor de litere și de teatru? De mult nu mai are acest caracter, și dacă o mai numim astfel, e numai din pricina coincidenței cu marele și solemn-istoricul 24 Ianuarie al Unirii, și, poate, pentru că ne place să ne fudulim, pentru că nu ne putem împiedica să fim egoiști, declarându-l al nostru pe cel care — mai mult decât toți scriitorii și oamenii de teatru ai epocii contemporane — e al tuturor. Niciunul, într-adevăr, nu e îmbrățișat de atâtea milioane de brațe, nu e iubit în atâtea inimi, nu e atât de cunoscut și familiar în orice colț al țării, ca maestrul și patriarhul nostru iubit.

La asemenea întindere și intensitate de popularitate, nu se ajunge lesne, și manifestarea ei constantă, de lungă durată, e un atestat de haruri excepționale: cine nu înțelege valoarea celebrității ca popularitate (căci de gustat, nu e unul care n-ar vrea s-o guste), nu înțelege nimic din rolul scriitorului în lumea modernă.

Pe Victor Eftimiu l-au aclamat, timp de șase decenii, cel puțin trei generații, care au primit fiecare, din partea lui, un zălog al ei, cu care a trecut spre celelalte, ajungând astăzi, la o împărtășire în comun, la o posesiune istorică. Celei dintii — el i-a dat feeriile poetice și poemele fantastice, însir-te mărgărite și Cocoșul Negru, precum și prima sa parte a operei sale lirice; celei de a doua, i-a dat tragediile antice — Thebaida și Atriazii — și toate acele drame mediteraneene — dela Don Juan la Glafira — prin care dramaturgia noastră a stabilit, în sfârșit, un solid și multiplu contact cu fondul comun al gândirii europene; celei de a treia, în sfârșit, i-a dăruit al doilea mare moment al creației sale poetice, monumentalul volum de Sonete, prin care, în istoria universală a speciei, se înscrie, la loc de frunte, un nume românesc.

E, fără îndoială, o jalonare foarte schematică a operei lui Eftimiu, utilă numai pentru a ne orienta în oceanul celor șase decenii de producție, ale unui scriitor de fecunditate prodigioasă: zeci de drame și comedii, în versuri și proză, zeci de romane, zeci de volume de poezii, au marcat trecerea lină și neobservată a timpului și epocilor, înălțînd pe un soclu vast, operele de mare strălucire. Soclul însuși are temelii întinse, ale unei neîntrerupte și torențiale activități de eseist, memorialist, gazetar și publicist de toate capacitățile, ale cărui idei generoase, ale cărui atitudini consecvente, nobile și brave, a cărui inteligență capabilă să ascuță și să facă tăios ca diamantul cel mai solid bun simț omenesc și popular, constituie de șaiszeci de ani, una din cele mai curate și mai puternice lumini ale presei noastre.

Scriitor-Proteu, Victor Eftimiu a fost unul și același, numai în credință și ideal. Patria, poporul și limba românească sînt steaua lui polară, sînt izvorul lui de har, sînt drumul lui către absolut.

De aceea, nimic nu poate fi mai nimerit pentru încheierea acestei notații de sărbătoare, decât un vers chiar al său, dintr-un poem în care patrie, popor și limbă românească au primit închinăciunea lui, și pe care noi îl repetăm, astăzi, de la noi spre el:

„...Sărutu-ți mina, voievoade, și cititor pretutindena”.